

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643/610-3456
Konu : Soru Önergeleri

05 .07/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 01.07.2013 tarihli ve 43452547-120.00-131041 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Ahmet Kenan TANRIKULU'na ait 7/26293, Iğdır Milletvekili Sinan OĞAN'a ait 7/26294, 7/26296, 7/26297 ve 7/26298, Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'a ait 7/26295, İzmir Milletvekili Birgül Ayman GÜLER'e ait 7/26299, Bingöl Milletvekili İdris BALUKEN'e ait 7/26300, Bursa Milletvekili İlhan DEMİRÖZ'e ait 7/26301, Balıkesir Milletvekili Ayşe Nedret AKOVA'ya ait 7/26302 ve 7/26304, Mersin Milletvekili Vahap SEÇER'e ait 7/26303, Bursa Milletvekili İsmet BÜYÜKATAMAN'a ait 7/26305, Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran BULUT'a ait 7/26306, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/26307, Ankara Milletvekili Özcan YENİÇERİ'ye ait 7/26308, 7/26310, 7/26311, 7/26312 ve 7/26313, Mersin Milletvekili Ali ÖZ'e ait 7/26309, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/26314, Kütahya Milletvekili Alim IŞIK'a ait 7/26315, 7/26316, 7/26317, 7/26318 ve Çorum Milletvekili Tufan KÖSE'ye ait 7/26319 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1-Görüş 7/26293, 7/26294, 7/26295, 7/26296, 7/26297, 7/26298, 7/26299, 7/26300, 7/26301, 7/26302, 7/26303, 7/26304, 7/26305, 7/26306, 7/26307, 7/26308, 7/26309, 7/26310, 7/26311, 7/26312, 7/26313, 7/26314, 7/26315, 7/26316, 7/26317, 7/26318, 7/26319 (45 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Erkan AKÇAY
Manisa Milletvekili
Esas No : 7/26295

Türkiye, kiraz üretimi bakımından dünyada birinci sırada yer alırken kiraz ihracatında ise A.B.D'den sonra ikinci sırada yer almaktadır. Türkiye toplam kiraz üretimi bakımından iyi bir durumda olmasına rağmen ağaç başına verim, üretim kalitesi ve ihracat miktarı bakımından henüz istenilen düzeye ulaşamamıştır.

Manisa, alan ve üretim miktarı bakımından İzmir'den sonra ikinci sırada, ağaç sayısı bakımından ise birinci sıradadır. Manisa'da her yıl ortalama 40 bin ton kiraz üretilmektedir. Manisa bu üretim değeriyle Türkiye'deki kiraz üretiminden ortalama yüzde 10 pay almaktadır. Manisa'da Türkiye'nin en kaliteli kirazları üretilmektedir. Bu kirazlar başta Avrupa ve Baltık ülkeleri olmak üzere Rusya'ya da ihraç edilmektedir.

Kış aylarında ortalama 1.200 saat uyuması gereken kiraz ağaçları, 2013 kış aylarının ılıman geçmesi nedeniyle erken uyanarak uykusunu alamamış ve çiçeklerde yalancı döllenme meydana gelmiştir. Bu nedenle kirazda 2013 yılında yüzde 50 rekolte düşüklüğü yaşanması beklenmektedir. 2013 yılı Mayıs ayında Manisa'daki şiddetli rüzgâr nedeniyle kiraz bahçeleri büyük zarar görmüştür.

Bu kapsamda;

SORU 1) 2013 yılı Nisan ayı başında yaşanan soğuk havalar nedeniyle çiçek açan kirazlar büyük zarar görmüş ve bu yılın üretiminde yüzde 50'ye varan oranda düşmesi beklenmektedir. Kiraz üreticilerinin zararlarını karşılamayı düşünüyor musunuz?

SORU 2) Mayıs 2013'teki şiddetli rüzgârlar nedeniyle Manisalı kiraz üreticileri büyük zarar görmüştür. Manisalı kiraz üreticilerinin bu zararlarını gidermeye/yönelik bir çalışmanız var mıdır?

SORU 3) Tomurcuk döneminin ve yağmurdan dolayı zarar gören kirazların da tarım sigortası kapsamına alınmasına yönelik bir çalışmanız var mıdır?

SORU 4) Kirazı pamuk ve zeytin gibi prim desteği kapsamına almayı düşünüyor musunuz?

SORU 5) Kirazı taban fiyat uygulanması kapsamına almayı düşünüyor musunuz?

SORU 6) Ülkemizdeki kiraz üretiminde ağaç başına verimin düşük olmasının nedenleri nelerdir? Ağaç başına verimi arttırmaya yönelik bir çalışmanız var mıdır?

SORU 7) Kiraz üretiminde kaliteyi arttırmaya yönelik bir çalışmanız var mıdır?

SORU 8) Manisa'da üretilen yaklaşık 40 bin ton kirazın 7 bin tonu Sancaklıbozköy'de üretilmektedir. 17 Nisan 2011 tarihinde dönemin Manisa Valisi ve Tarım İl Müdürü Manisa merkeze bağlı Sancaklıbozköy beldesine gelerek 110 dönümlük Hazine arazisinde incelemelerde bulunmuş ve Sancaklıbozköy'de acilen Kiraz Borsası kurulması kararını

aldıklarını bildirmiştir. Aradan iki yıl geçmesine rağmen Kiraz Borsası ile ilgili herhangi bir gelişme olmamıştır. Sancaklıbozköy'e bütün bölgeye hitap eden bir kiraz alım satım, ihracat merkezinin yani Kiraz Borsası kurmaya yönelik bir çalışmanız var mıdır? Eğer var ise ne aşamadır?

CEVAP 1-2-3-4-5-6-7-8-9) Manisa İli'nde meydana gelen doğal afetler karşısında üreticilerimizin hasar tespitinin yapılması ve mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla çalışmalar hızlı bir şekilde başlatılmış ve afet bölgesinde yerinde incelemeler yapılmıştır.

5363 Sayılı Tarım Sigortaları Kanunu'nun 12. maddesi gereği, 2012/4138 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla 2013 yılında tarım sigortası uygulanacak ürün, bölge ve riskler belirlenmiştir.

Söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı'yla; bitkisel ürünler için dolu ana riski ile birlikte fırtına, hortum, yangın, heyelan, deprem, sel ve su baskını ek riskleri paket hâlinde; ayrıca, açık alanda yetiştirilen meyveler için bu risklere ilâve olarak, isteğe bağlı olmak üzere, don riski; ilgili genel şartlar, teknik şartlar, tarife ve talimatları kapsamında; Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçilerin mevcut arazi ve ürün bilgileri dikkate alınarak, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından teminat altına alınmaktadır.

Seralar için dolu ana riski ile birlikte; fırtına, hortum, yangın, heyelan, deprem, taşıt çarpması, kar ve dolu ağırlığı ile sel ve su baskını ek riskleri paket hâlinde; ilgili genel şartlar, teknik şartlar, tarife ve talimatları kapsamında; Örtü Altı Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçilerin mevcut arazi, sera, işletme ve ürün bilgileri dikkate alınarak, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından teminat altına alınmaktadır.

2090 sayılı Kanun'un 2. maddesinde "Zarar ve ziyanları Devletçe herhangi bir surette karşılanmış olanlara veya tarımsal sigortadan yararlanma imkânı bulanlara bu Kanun gereğince ayrıca yardım yapılmaz" ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu'nun 17. maddesinde: *"Bu Kanun kapsamında, uygulama yılında yer alan riskler için tarım sigortası yaptırmayan üreticiler, 20/6/1977 tarihli ve 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun'dan yararlanamaz"* hükmü yer almaktadır.

Don ve fırtına afeti, 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu ile %50 devlet pirim destekli tarım sigortası kapsamında olduğundan, söz konusu Kanun'un 17. maddesi gereğince 2090 sayılı Kanun kapsamında bulunmamaktadır.

Tarım Kanunu'nun 20/d maddesi ve Tarım Sigortaları Kanunu'nun 13. maddesine göre; üreticilerin diğer tarımsal desteklerde olduğu gibi tarım sigortasındaki prim desteği, tarım sigortası poliçesi ve hasar tazminatından yararlanabilmesi için kayıtlılık bir zorunluluktur.

Bu bağlamda, bir üreticinin tarım sigortasından yararlanabilmesi için; sigorta konusu ürün ve demirbaş ile ilgili Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS), Veteriner Bilgi Sistemi (TÜRKVET), Örtü Altı Kayıt Sistemi (ÖKS) veya Su Ürünleri Kayıt Sistemine (SKS) kayıt yaptırması ve bu kaydını her yıl güncellemesi gerekmektedir.

Manisa İli'nde 01/01/2013-11/06/2013 tarihleri arasında 33.166 adet tarım sigortası poliçesi düzenlenmiştir. Söz konusu afetlere ilişkin TARSİM kapsamında sigortasını yaptıran üreticilerimizin tazminatları ödenecektir.

Bakanlığımızca yürütülen 2090 Sayılı “Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında” Kanun’a göre; Tarım Sigortaları Kanunu kapsamı dışında kalan afetler nedeniyle tarımsal varlıkları %40’ın üzerinde zarar gören, bu zararlarını tarım ve tarım dışı diğer gelirleri ile karşılayamayacak durumda olduğu İl Hasar Tespit Komisyon Kararı ile belirlenen çiftçilere karşılıksız nakdî yardım yapılmaktadır.

Destekleme ödemesi yapılacak ürünler ve destekleme miktarları, Bakanlığımızın da üyesi olduğu Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından belirlenmekte ve Bakanlar Kurulu Kararı ile yayınlanmaktadır. Bu kapsamda 2013 yılı destekleme kalemleri ve birim miktarları belirlenmiş olup, kiraz, prim desteği kapsamında bulunmamaktadır.

Bakanlığımızca; meyvecilikte üretim ve kalite artışı sağlamak, maliyetlerin azaltılması ile ihracat oranının artırılması, modern meyveciliğin geliştirilmesi amacıyla havza faaliyetleri içerisinde meyvecilik havzaları çalışmaları başlatılmıştır. Bu çalışmayla, belli bölgelerde sıkışık kalmış meyve yetiştiriciliğinin elverişli arazi ve uygun ekolojik koşullar nedeniyle daha geniş bir yelpazede verimlilikle beraber kalitenin de esas alındığı, gerek üretim gerekse pazarlama açısından istenilen oranda başarının sağlanabildiği meyve yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması hedeflenmiştir.

Havza çalışmalarında, arz ve talep dengeleri gözetilerek iç ve dış pazar ihtiyacını karşılayabilecek ekonomik ve ekolojik olarak en uygun meyve yetiştiriciliğinin taze tüketimin yanında sanayi ihtiyacının da karşılanabileceği belli havzalarda belli sayıda meyvenin yetiştiriciliğinin yoğunlaştırılması planlanmaktadır.

Bakanlığımızca, Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı üreticilere, tam veya yarı bodur meyve fidanı ile en az 5 dekar, diğer meyve fidanı türlerinde ise en az 10 dekar alanda sertifikalı veya standart meyve fidanı kullanarak yeni tesis ettikleri bağ ve bahçeler için alan bazlı hibe şeklinde destekleme ödemesi yapılmaktadır.

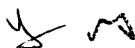
Ayrıca, kiraz üreticileri; organik tarım, iyi tarım uygulamaları, mazot, gübre, toprak analizi, Kırsal Kalkınma Yatırımlarının desteklenmesi (depolama, ürün işleme paketleme ve ambalajlama, makine-ekipman) programı çerçevesinde %50 hibe desteği, AR-GE destekleri, düşük faizli kredi uygulamalarından da yararlanmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımızca üretici örgütlerinin kurulması, gelişmesi ve pazarlama altyapılarının güçlendirilmesi konularında gerekli destek sağlanmaktadır. Bakanlığımız Manisa İl Müdürlüğünce, örgütlenme ve kooperatifleşme ile ilgili çiftçi toplantıları yapılmakta ve eğitimler düzenlenmektedir.

Ülkemizde uygun coğrafik yapı ve iklim koşulları nedeniyle kiraz yetiştiriciliği yaygın olarak yapılmaktadır. Kiraz meyve türleri içerisinde en erken çiçek açan türlerdendir. Kiraz üretimi, çiçeklenme döneminde ve öncesinde arı uçuşunu engelleyecek hava koşulları, don, dolu, aşırı rüzgâr, aşırı sıcak, yağış ve kapalı havalar gibi olumsuz iklim koşullarından çok etkilenmektedir.

Yurtiçi ve yurtdışı pazarda önemli bir yeri olan kiraz üretiminde kaliteyi ve verimi arttırmaya yönelik olarak Bakanlığımıza bağlı araştırma kuruluşlarınca;

- Kiraz çeşitlerinin tanımlanması,
- Yeni çeşitlerin elde edilmesi,
- Hasat edilen ürünün raf ömrünün uzatılması,

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Klon anaç kullanımı,
- Adaptasyon yeteneğinin artırılması,
- Uygun gibberellik asit dozunun tespit edilmesi,
- Verimsizliğin biyolojik gerekçelerinin araştırılması,
- Küresel ısınmanın kiraz yetiştiriciliği üzerine etkisi,

Konularında çalışmalar yapılmaktadır.

Ürün borsası kurulması Bakanlığımızın görev alanına bulunmamakta olup, bu konudaki çalışmalara gerekli destek verilmektedir.